

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Hynka Baňoucha a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **D. D. M.**, Mgr. Bohumilem Budínským, advokátem, se sídlem Hradební 856/10, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 9. 2013, č. j. 28 Az 1/2013 – 40,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bohumilu Budínskému, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 4.114 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 1. 2013, č. j. OAM-181/LE-LE18-PE12-2011, rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), tak že žalobci se neuděluje mezinárodní ochrana podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, neboť žadatel nesplňuje zákonné podmínky poskytnutí takové ochrany.

[2] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 30. 9. 2013, č. j. 28 Az 1/2013 - 40, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl, neboť se ztotožnil s jeho právním posouzením věci. Žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Ve vztahu k podmínkám ust. § 13 zákona o azylu nevznesl žalobce žádná tvrzení a při posuzování podmínek ust. § 14 zákona o azylu žalovaný nevykročil z mezí správního uvážení. Náležitě bylo posouzeno nenaplnění podmínek doplňkové ochrany dle ust. § 14a zákona o azylu a ve vztahu k podmínkám § 14b zákona o azylu žalobce opět nevznesl žádná tvrzení.

[3] Ve včasné a řádné kasační stížnosti žalobce (dále jen „stěžovatel“) namítl, že rozhodnutí krajského soudu je zatíženo vadou spočívající v nesprávném právním posouzení věci (§ 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2012 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Je totiž naplněn především důvod k udělení azylu uvedený v § 12 písm. b) zákona o azylu. Z řízení před správním orgánem vyplynulo, že žalobce má odůvodněný strach z pronásledování především z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině. Jestliže byl jeho otec zavražděn pro svoji kritiku prezidenta a ostatní členové jeho rodiny jsou v závislosti na tom nezvěstní, je zřejmé, že je žalobce příslušníkem sociální skupiny, která nesouhlasí s politickým vedením země a je za to pronásledována. Z žalobcem popsaných okolností je přitom zřejmé, že vlastní aktivita v tomto směru není rozhodující. Žalobce je ve své zemi pro „vládnoucí třídu“ nepohodlný už jen z důvodu toho, že je potomkem odpůrce režimu. Vzhledem k tomu, že ze stejného důvodu byli a jsou pronásledováni ostatní členové jeho rodiny, je jeho obava o své zdraví a život bezpochyby důvodná. Krajský soud nesprávně uzavřel, že v daném případě nemůže být o takové sociální skupině řeč. Stěžovatel je přesvědčen, že se o takovou sociální skupinu jedná. Skutečnost, že ve svých výpovědích zmiňoval jako členy takové skupiny pouze své příbuzné, neznamená, že by skupinu netvořil nikdo další. Jedná se o skupinu, která je pro projev svého odporu vůči vládě pronásledována, a to i s takovými důsledky, jako byla smrt žalobcova otce. Nesprávně bylo posouzeno i nenaplnění ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť návrat žalobce do své vlasti by pro něj mohl znamenat vážnou újmu. Popsané praktiky vládnoucího režimu lze podřadit pod jednání popsané v odst. 2 písm. b) téhož ustanovení. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a aby zrušil i napadené rozhodnutí žalovaného. Navrhl rovněž, aby soud návrhu přiznal odkladný účinek.

[4] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil tak, že setrval na své argumentaci obsažené v napadeném rozhodnutí a kasační stížnost označil za nedůvodnou, což doprovodil podrobnou argumentací, v níž mj. odkázal i na závěry krajského soudu, s jejichž obsahem se ztotožnil.

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná ve smyslu § 102 s. ř. s., a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[6] Nejvyšší správní soud přitom nerozhodoval zvlášť o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť podle § 32 odst. 5 zákona o azylu má podání kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci mezinárodní ochrany odkladný účinek ze zákona.

[7] Nejvyšší správní soud se předně zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s., podle něhož „[j]estliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.“ Přijatelnost kasační stížnosti je přitom třeba odlišovat od její přípustnosti, která je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) či absence dalších zákonných důvodů nepřijatelnosti (§ 104 s. ř. s.), jakož i od důvodnosti kasační stížnosti jako otázky věcného posouzení tvrzených kasačních důvodů (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud kasační stížnost ve věcech

pokračování

mezinárodní ochrany splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele jako atribut její přijatelnosti, přičemž teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, posoudí Nejvyšší správní soud její důvodnost.

[8] V této souvislosti je třeba poukázat na to, že stěžovateli byla soudní ochrana poskytnuta již projednáním jeho věci před krajským soudem, a další přezkum v rámci správního soudnictví je tak podmíněn přesahem vlastních zájmů stěžovatele, jak byl tento pojem definován v usnesení zdejšího soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, podle něhož „[p]řesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“ (publikováno pod č. 933/2006 Sb. NSS, citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná z: www.nssoud.cz). Jinými slovy, není-li dán přesah vlastních zájmů stěžovatele, zákon neumožňuje, aby Nejvyšší správní soud ve věci jednal a rozhodoval.

[9] Po přezkoumání přijatelnosti kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Kasační námitky mířily proti závěrům žalovaného (a soudu) o nenaplnění podmínek ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu (odůvodněný strach z pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině) a § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (doplňková ochrana stěžovatele z důvodu hrozícího mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v případě stěžovatelova návratu).

[11] Krajský soud konstatoval, že úvahy správního orgánu byly ve vztahu k naplnění znaků uvedených v ust. § 12 odst. 1 písm. b) a § 14a zákona o azylu „[p]odmíněny nevěrohodností žalobcova příběhu na straně jedné a naprosto bezproblémovým životem žalobce na straně druhé – včetně zcela nekomplikované procedury při vystavení cestovního dokladu a posléze samotného vycestování. Nic z výše uvedeného nenasvědčuje na cílený a opravdový zájem státních orgánů na osobě žalobce, a proto se jím tvrzené obavy z pronásledování v případě návratu nejeví pravděpodobné“. Předtím krajský soud předeslal, že „[ř]ízení o udělení mezinárodní ochrany vychází v zásadě z jednoduchého principu – žadatel předloží své konkrétní důvody, svůj individuální příběh, pro který žádá o pomoc cizí stát a doloží k žádosti důkazy – má-li k dispozici. Správní orgán vyhodnotí reálnost, pravdivost a věrohodnost příběhu na pozadí informací o konkrétní zemi, které si pro účely rozhodnutí zajistí. V přezkumném řízení soudním je v řízeních o udělení mezinárodní ochrany pevně ustálený názor na požadavek věrohodnosti, logičnosti a přesvědčivosti výpovědi předkládané konkrétním žadatelem a to tím více za situace, kdy dotyčný není schopen svá tvrzení doložit konkrétními důkazy.“ Krajský soud ve svém rozhodnutí vycházel z ustálené judikatury zdejšího soudu, na kterou výslovně odkázal.

[12] Nejvyšší správní soud se již v minulosti vyslovil k rozložení důkazního břemene v azylovém řízení „[p] břemeno důkazní, je již výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel,

nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují. V mnoha případech však musí žalovaný rozhodovat za důkazní nouze, tj. tehdy, když není ani žadatel, ani žalovaný schopen doložit, či vyvrátit určitou skutečnost či tvrzení žádným přesvědčivým důkazem. V takových případech zůstává jediným důkazním prostředkem výpověď žadatele a klíčovým faktorem se stává posouzení celkové věrohodnosti žadatele a posouzení pravděpodobnosti, zda k události opravdu došlo podle výpovědi žadatele.“ (rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70).

[13] Nejvyšší správní soud rovněž tak opakovaně vyzdvihl roli věrohodnosti, logičnosti a přesvědčivosti výpovědi předkládané konkrétním žadatelem. „[p]ro případ, kdy není žadatel o azyl schopen doložit ke svému tvrzení o důvodech odchodu žádný důkaz, což je situace převažující, musí si být jednoznačně vědom důležitosti informací vyřčených před správním orgánem. Ty totiž v kontextu se získanými zprávami o zemi původu posléze slouží jako podklad pro rozhodnutí. Váhavé, vyhrýbavé či nepřesné informace, které navíc žadatel v průběhu řízení ještě mění, jsou v závěru při porovnání s objektivními informacemi chápány jako účelové, nevěrohodné a pro azylové řízení nedostatečné. Je totiž nutno vycházet z toho, že udělení azylu je institut výjimečný, když jeho účelem je poskytnout ochranu jen tomu, kdo cítí skutečnou obavu z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených. Pravdivost tvrzení žadatele a hodnověrnost jeho osoby jsou přitom základem, z něhož se v azylovém řízení nutně vychází, neboť skutečnosti, o kterých žadatel tvrdí, že byly důvodem jeho odchodu či důvodem vzniku jeho obav z návratu, mohou být ověřeny zpravidla jen rámcově. Potřebnou věrohodnost přitom sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení zjištěna nebo jde-li o tvrzení, která jsou v celkovém kontextu věci nemožná a vyloučena. A to je právě daný případ, když ve výpovědích žalobce byly zjištěny zásadní a výše zaznamenané nesrovnalosti.“ (rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40).

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny posuzované námitky obsažené v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl.

[15] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 120 a § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[16] Stěžovateli byl pro soudní řízení soudem ustanoven zástupce z řad advokátů; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Výše odměny advokáta byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů, a to za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti, ve výši 3.100 Kč, jakož i náhrada hotových výdajů ve výši 1 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 3.400 Kč, k čemuž je třeba připočítat DPH ve výši 21, tj. 714 Kč. Ustanovenému advokátu se tedy přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 4.114 Kč. Tato částka bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. února 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu